

1. a) Rozhodněte, zda část vytištěná kurzívou je, nebo není větou. Svoje tvrzení zdůvodněte.

b) Odlište v následujícím textu větu jednoduchou od souvětí.

Byla ale tato opatření dostatečně spolehlivá před všetečnou zvědavostí dvanáctiletého dítěte, *vyděšeného otcovou smrtí*? Nakonec ani desky napěchované notami, *svědčící o základním životním cíli mladé pianistky*, nezabránily katastrofě mnohem horší. Odpustí vůbec někdy, *pochopí*, co jí dnes večer Zita hodlá vůbec říct? Šárka na to nechce myslet, *ale musí*, a taky na beznadějnou situaci ve státě. *Nevědouc si s matematickým příkladem rady*, zvedla Hana telefon a vytočila číslo spolužačky. Vyprávění podává známý příběh, *ve folklóru žijící již více než tři století v různých variantách*. Aby se matka nebála, koupil jí syn hlídacího psa, *spolehlivého pitbula jménem Willy*. Zita zavírá oči, *vybavujíc si detaily vlastní fotografie*, tentokrát bledě zelené. V jednom domě na kraji vesnice, za bývalým konzumem, *co stojí úplně stranou*, tehdy bydlela mladá vdova. *Říkám ti*, s tím místem není něco v pořádku. To je moderní pověra, *použitá také ve filmu méně známého mexického režiséra*. Tato historka se vypráví na Moravě, *zvláště v takových těch vinařských oblastech*. Nový majitel, *protože neměl dost peněz*, začal domek postupně opravovat vlastníma rukama. Matka dcerušku poslala do Prahy, byla odmalička krásná jako obrázek, jednou musí být nejbohatší z městečka, *polepšit si, vynahradit všecku tu bídu sobě i mámě*. Jen vdova Malíková vše slyšela, *cípem zástěry často stírající slzy hořkosti*, vzpomínala, že mohlo být všechno jinak.

2. Jde o věty jednoduché, nebo souvětí? Podle čeho jste rozhodli?

Vždyť ještě před chvilkou to v listí šustilo, harašilo, louskalo a cupitalo.

Dokud se člověk sám nepřesvědčí, neuvěří.

Koně jen lehce běží, zvedají hlavy a otrásají se.

Dnes jsou tady, zítra jsou zase jinde.

Kapři tu stáli pod hladinou, jeden vedle druhého, a slunili se.

Matka proti mně sedí, mlčí, ani se nehýbá.

Syčí to, škvaří se to, smrdí to.

Z výtokové trubice přerušovaně, ale silným proudem tryská, syčí a pění minerální voda do odtokové kamenné mísy.

Světlo žárovky syčí a stále častěji nepravidelně bliká.

V areálu to šumí a hučí jako každý den.

3. Pokuste se podtrženou část věty jednoduché nahradit větou vedlejší.

První myšlenkou zvířete bylo vzít do zaječích.

Kocour podobný útok ještě nezažil.

Vysoký, zdaleka viditelný strom sloužil lesní zvěři za maják na noční pouti.

Čichaje kolem sebe na všechny strany, prodíral se jezevec šlahouny pobřežního křoví.

Každý živočich si v přírodě pamatuje místa s dostatečným množstvím potravy.

Kapři prý po ránu vyskakují z vody kvůli nedostatku kyslíku v ní.

Pro rychlý růst patří kapr k našim nejoblíbenějším lovným rybám.

4. Doplněte z nabídky pod textem vždy vynechanou větu tak, aby vzniklo smysluplné souvětí.

I. *Bylo teplo, _____, ale a déšť to nevypadalo.*

- a) oblohu sice téměř zakrývaly mraky
- b) obloha byla zcela bez mráčku
- c) určitě mělo začít každou chvíli pršet

II. *Byla to stejná osada jako ta předchozí, bylo v ní o něco méně stavení, ale přece dost obchodů, _____ a ti alespoň dvakrát do měsíce nakupovali do zásoby.*

- a) A ty přivítaly možnost doplnit si zboží
- b) neboť sem často jezdili lidé z okolních samot
- c) ale nikdo do nich příliš často nechodil

III. _____, *ale přesto jsem si uvařil polévku, ta mi udělala dobře a zahřála mě.*

- a) Já jsem sice neměl příliš hlad
- b) Já jsem byl neskutečně hladový
- c) Já jsem už spal

IV. *Cestou domů jsme narazili na potok rozšiřující se do jakési tůňky, voda v něm asi nebyla nijak teplá, _____, a tak jsem se do něj alespoň na chvíli ponořil.*

- a) tak jsme pokračovali v cestě
- b) usnul jsem na břehu
- c) ale dostal jsem velkou chuť se vykoupat

V. *Kolem byl všude suchý, lahodně vonící vzduch a bylo jasně vidět, _____, neboť na vrcholky stromů přece jen začal padat stín.*

- a) a slunce jasně svítilo
- b) ale byla stále větší zima
- c) ale nad krajinou již visel večer

VI. *Když jsem odešel z dolů a začal jsem jezdit jako obchodní cestující, bydlel jsem v penziónu,*
_____, *protože jsem stále jen cestoval.*

- a) ale za něj zaplacené peníze byly vyhozené zbytečně
- b) za který jsem každý měsíc zaplatil značnou sumu peněz
- c) ubytování v něm se mi moc líbilo

VII. Znáám zde lidi, kteří mají doktorát z mykologie a _____,
ale jíst houby ze zdejších lesů si netroufnou.

- a) kteří nikdy v životě houby nesbírali
- b) kteří houbám vůbec nevěří
- c) kteří vědí teoreticky spousty věcí o houbách

VIII. Některé peřeje jsou tak dravé, _____, aby tu
ryby v ječících kaskádách vod obstály.

- a) že se zdá být vyloučeno
- b) že mě až překvapuje
- c) že je zcela samozřejmé